

DİYARBAKIR BAROSU
İNSAN HAKLARI KOMİSYONU
İŞKENCE ÖNLEME KOMİSYONU

DİYARBAKIR SUR İLÇESİ İSKENDERPAŞA
MAHALLESİ YALIBAHÇE SOKAKTA ASLAN
AİLESİNİN MARUZ BIRAKILDIĞI **TEHDİT,**
İŞKENCE VE KÖTÜ MUAMELE İLE TACETTİN
ASLAN'IN ÇARŞI KARAKOLU'NDA MARUZ
KALDIĞI **TEHDİT, İŞKENCE VE KÖTÜ**
MUAMELE İDDİALARINA İLİŞKİN İNCELEME
VE TESPİT RAPORU

ARALIK 2021

DİYARBAKIR BAROSU İNSAN HAKLARI MERKEZİ
İŞKENCE ÖNLEME KOMİSYONU

DİYARBAKIR BAROSU İNSAN HAKLARI MERKEZİ İŞKENCE ÖNLEME KOMİSYONU'NUN; DİYARBAKIR İLİ SUR İLÇESİ İSKENDERPAŞA MAHALLESİ YALIBAHÇE SOKAK'TA 18 KASIM 2021 TARİHİNDE ASLAN AİLESİ'NİN UĞRADIĞI İDDİA EDİLEN TEHDİT, HAKARET, İŞKENCE VE KÖTÜ MUAMELE İLE TACETTİN ASLAN'IN ÇARŞI KARAKOLU'NDA MARUZ KALDIĞI TEHDİT, HAKARET, İŞKENCE VE KÖTÜ MUAMELE İDDİALARINA İLİŞKİN 22 -23 KASIM 2021 TARİHLİ İNCELEME VE TESPİT RAPORU

İÇİNDEKİLER

- OLAY
- HEYETİN OLUŞUMU
- MAĞDURLARIN BEYANLARI
- HEYETİN GÖZLEMİ
- HEYETİN TESPİTLERİ VE YASAL DÜZENLEMELER
- SONUÇ VE ÖNERİLER

OLAY

“Sur ’da polis şiddeti görüntülere yansıdı” şeklinde haber başlığıyla Diyarbakır ili Sur İlçesi İskender Paşa Mahallesi Yalıbahçe’de çekilen; işkence, kötü muamele ve tehdit içeren görüntüler 21. Kasım 2021 tarihinde sosyal medyada yayınlanmıştır. Sosyal medya üzerinde öğrenilen olaya ilişkin Diyarbakır Barosu İnsan Hakları Merkezi İşkence Komisyonu; 1136 sayılı Avukatlık Kanunu’nun “Baroların kuruluş ve nitelikleri” düzenleyen 76. Maddesinin “...hukukun üstünlüğünü, insan haklarını savunmak...” cümlesinde ifade edilen görevden hareketle re’sen, olayı inceleme ve tespit etme kararı almıştır. Diyarbakır Barosu İnsan Hakları Merkezi İşkence Komisyonu ayrıca araştırma ve incelemede elde edilecek bilgi, belge ve deliller doğrultusunda yasal işlemlerin başlatılması için girişimlerde bulunma kararı da almıştır.

Komisyon çalışmalarına; 21. Kasım 2021 tarihinde sosyal medyada ‘Sur’da polis şiddeti görüntülere yansıdı” haberini inceleyerek başlamıştır.

Sur’da polis şiddeti görüntülere yansıdı” başlığıyla yayınlanan görüntülerde; polis olduğu düşünülen kalabalık bir grubun görüntülerdeki sivil kişilere şiddet uyguladığı görülmektedir.

- 1 dakika 22 saniye süren görüntülerin 20 Kasım 2021 tarihinde çekildiği anlaşılmaktadır.
- Görüntünün 00.01 saniyesinde sivil giyimli ve polis olduğu düşünülen kişi, önüne çıkan erkek vatandaşı önce tokatla devamında tekme ile darp etmektedir.
- 00.03 te sivil giyimli polis olduğu düşünülen aynı kişi karanlık bir noktada yakaladığı vatandaşı darp etmektedir.
- 00.08’teki görüntülerde sivil giyimli polis olduğu düşünülen 4 kişi bir kadını ve bir erkek çocuğunu darp etmektedir. Bu kalabalık grup, yerdeki erkek çocuğu tekme ve tokatlarla dövmekte, erkek çocuk iki büklüm olmuş vaziyette yerde yatmaktadır.
- 09 ve 17 saniyeler arasındaki görüntülerde erkek çocuk hala kafasına ve karnına isabet eden tekmelerle darp edilmektedir. 17 saniye de erkek çocuğu kafasına dizleriyle basan sivil giyimli bir polis görünmektedir.
- 26. saniye yerdeki erkek çocuğun hala darp edilmeye devam edildiği ve buna müdahale etmek isteyen kadının polisler tarafından el hareketiyle kaba bir şekilde itildiği, bu sırada resmi polislerin geldiği görülmektedir.
- Resmi polislerin, sivil giyimli ve vatandaşlara şiddet uygulayan kişilere müdahale etmemesi nedeniyle bu kişilerin kolluk görevlisi olduğu anlaşılmaktadır.
- 26-36. saniyeler arasında yerdeki şahsın ters kelepçelendiği ve darp edilmeye devam edildiği görülmektedir.

DİYARBAKIR BAROSU İNSAN HAKLARI MERKEZİ
İŞKENCE ÖNLEME KOMİSYONU

- 36-50.saniyeler arasında yerde tutulan şahsın kıyafetinin üst tarafından tutularak kaba bir şekilde yerden kaldırıldığı görülmektedir.
- 50- 1.02 saniyeler arasında gözaltına alınarak götürülen şahsın gözaltına alınma şekline veya alınmasına tepki gösteren kadının polislerce itme suretiyle uzaklaştırıldığı görülmektedir.
- 01.19-01.22 saniyeler arasında polisin evlerinde olayları izleyen vatandaşlara yönelik taş atma şeklinde bir hareketinin olduğu görülmektedir.

Diyarbakır Barosu İnsan Hakları Merkezi İşkence Komisyonu, sosyal medyada 'Sur'da polis şiddeti görüntülere yansıdı' haber başlıklı sosyal medya görüntüleri ve çözüm tutanağının yanı sıra " Görevi yaptırmamak suçu"ndan tutuklanan Tacettin ASLAN'ın avukatı ile iletişime geçmiş ve dosyasını incelemiştir.

Diyarbakır 4. Sulh Ceza Hakimliği'nin 19.11. 2021 tarih 2021/802 sorgu no'lu tutanağında " Görevi yaptırmamak suçu"ndan şüpheli olarak ifadesi alınan Tacettin ASLAN'ın' Konu bana anlattığınız gibi değil. Ben evimin arka sokağında oturuyordum. Polislerden biri anneme tokat attı ve kardeşimi dövdüklerini duydum. Bunun üzerine bende koşarak olay yerine geldim. Gözlüklü bir polis vardı. Beni aldı ve bana saldırdı. Annemde biraz tepki verdi onlara. Beni karakola götürdüler beni videoya aldılar ve bana şikâyetçi olma dediler. Buna ilişkin kamera kayıtları da vardır. Ben polislere hiçbir zarar vermedim. Mahallede meydana gelen olayın tarafı olduğumuzuz düşünerek gözaltına almaya çalıştılar.." dediği tespit edilmiştir.

HEYETİN OLUŞUMU

Diyarbakır Barosu İnsan Hakları Merkezi İşkence Komisyonu, sosyal medyada 'Sur'da polis şiddeti görüntülere yansıdı' başlıklı görüntüleri ve Diyarbakır 4. Sulh Ceza Hakimliği'nin 19.11. 2021 tarih 2021/802 sorgu no'lu tutanağını bir bütün olarak değerlendirmiş ve Diyarbakır ili Sur İlçesi İskender Paşa Mahallesi Yalibahçe sokakta meydana gelen olayın; resmi olmayan yerde (sokak/açık alan gibi toplumsal mekânda) işkence ve diğer kötü muamele olayı olabileceği düşüncesiyle heyet oluşturma ve mağdurlarla görüşme kararı almıştır.

Diyarbakır Barosu İnsan Hakları Merkezi İşkence Komisyonu üyelerinden oluşan 3 kişilik heyet; 22 Kasım 2021 tarihinde saat 16:00 da Diyarbakır T Tipi 4 No'lu Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda mağdur /mahpus Tacettin ASLAN ile görüşme gerçekleştirmiştir.

Diyarbakır Barosu İnsan Hakları Merkezi İşkence Komisyonu olayın diğer mağdurları Belkis Aslan ve Polat Aslan'ı ikametgâhları olan Diyarbakır ili Sur İlçesi İskender Paşa Mahallesi Yalibahçe Sokak Yılmaz Apartmanı'ndaki evlerinde ziyaret etmiştir. Mağdurların evde olmaması nedeniyle hanede bulunanlara geliş amacı bildirilmiş ve komisyonun iletişim bilgileri verilmiştir. Mağdurlar 23.11.2021 günü Diyarbakır Barosu Adli Yardım Bürosuna gelerek komisyonla iletişime geçmiştir. Diyarbakır Barosu İnsan Hakları Merkezi İşkence Komisyonu üyelerinden oluşan heyet mağdurlar Belkis Aslan ve Polat Aslan ile görüşme gerçekleştirmiştir.

MAĞDURLARIN BEYANLARI

Tacettin ASLAN:

Ben 19/11/2021 tarihinde evimizin bulunduğu yerin arka sokağında otururken yeğenim Ahmet ASLAN koşarak geldi. Annem Belkis ile kardeşim Polat'ın polisler tarafından dövüldüğünü söyledi. Ben de koşarak evin önüne gittim. Annem ve kardeşlerime niçin saldırdıklarını sordum. Bunun üzerine polisler sahibini sinkaf ederim, ananı bacını sinkaf ederim dedi. Yaklaşık 20 kadar polis olay yerindeydi, ben aralarındaydım, annem Türkçe bilmediği için Kürtçe konuşuyordu. Anneme o. çocuğu dediler, kırsaldan bu mahalleye gelmişsiniz diyorlardı. Ben niçin böyle davrandıklarını sordum. Bunun üzerine beni ters kelepçe yaptılar.

Ters kelepçeden sonra kafamı eğdiler; yumruk, tekme ve tokatla kafama, alnıma, karnıma, sırtıma ve ayaklarıma vurdular. O sırada biber gazı sıktılar, biber gazının kutusunu kafama vurdular. Ben kelepçeliydim, bir şey yapabilecek durumda değildim. Dövmeye devam ederek polis aracına götürdüler. Beni tek başıma gözaltına aldılar. Arabanın içinde bana karışmadılar. Beni çarşı karakoluna götürdüler, karakolun ikinci katına kameranın olmadığı bir odaya götürdüler.

DİYARBAKIR BAROSU İNSAN HAKLARI MERKEZİ

İŞKENCE ÖNLEME KOMİSYONU

Beni tuttukları odada yine beni gözüaltına alan ve evimin önünde darp eden polisler beni darp etmeye başladılar. Ben ters kelepçeli olduğum halde odanın kapısının hemen önünde yere uzandırdılar. Beni yere uzandırdıklarında üzerimde füme renkli sweat kazağım ve kot pantolonum vardı, beton zemindeki soğuğu hissediyordum, üşüdüm ancak buna rağmen beni dövmeye devam ettiler.

Elle vuruyorlardı, ellerindeki biber gazıyla da tekrar gaz sıktılar. Biber gazını yüzüme, kasık arasına doğru sıktılar. Bu sırada pantolonumu yarıya kadar sıyırdılar, iç çamaşırımı ise biraz aşağıya doğru sıyırdılar, kaba etlerim görünür halde beni video çekimine aldılar, odada kalabalıklaştılar, odadaki polisler beni sırayla dövüyorlardı. Beni burada döverken sen YDG-H üyesisin diyorlardı. Bu olay, karakolda gördüğüm işkence ve kötü muamele yaklaşık iki saat sürdü. Beni evden aldıklarında doğrudan hastaneye götürmediler. Beni karakolda iki saat dövdükten sonra muayeneye götürdüler. Ben doktora; şikâyetçi olduğumu, kafamda şişlikler olduğunu, yüzümde darp izleri olduğunu söyledim. Doktor bana fiziki muayene yapmadı.

Doktora muayene olduğum esnada beni darp eden polislerde içerideydi. Sen şikâyetçi olursan biz de şikâyetçi oluruz dediler. Doktorun rapora ne yazdığını bilmiyorum. Tekrar polis aracına götürdüler, burada; sen şikâyetçi olma biz de senden şikâyetçi olmayalım dediler. Ben şikâyetçi olacağımı söyledim. Beni tekrar çarşı karakoluna götürdüler. Beni orda sivil polislerle teslim ettiler.

Sivil polisler beni nezarethaneye koydular. Beni sonraki gün öğle saatlerine kadar nezarette tuttular. Hatırladığım kadarıyla iki saat sonra avukatım geldi. Yaşadığım bu olayları avukatıma anlattım. İfade sonrası beni tekrar nezarethaneye koydular. Nezarethanede bulunduğum süre içerisinde yemek, su gibi ihtiyaçlarımı karşılamadılar. Daha sonra beni savcılığa götürdüler, ordaki ifademden sonra tutuklanarak cezaevine gönderildim.

Belkıs ASLAN:

Sur içi İskenderpaşa mahallesinde ikamet etmekteyim. 19.11.2021 günü saat 22.00 sularında evimin kapısının önündeydim. Bir anda silah sesi duydum, tedirgin oldum. Bir süre sonra polisler ekipleri geldi. Bana silah sesinin nereden geldiğini sordular ben de bilmediğimi söyledim. Bunun üzerine içlerinden bir polis bağırarak " Nasıl bilmezsin?" diye üzerime yürüdü.

O sırada oğlum Polat polislerle karşı çıkarak "Anneme neden bağırıyorsunuz?" diye cevap verdi. Sonrasında orda bulunan polisler tahminen 10 kişi, oğlum Polat'ın çeşitli yerlerine vurmaya başladılar. Yaklaşık 5 ile 10 dakika arasında oğlum Polat'ı dövmeye devam ettiler. Ben Polat'ı dövmesinler diye araya girdim ancak polisler bana da vurdular. Burnuma ve yüzüme vurdular, burnumdan kan geldiğini gördüm. Sonrasında beni ittiler ve sırtım duvara çarptı.

Bu sırada yeğenim Muhammed oğlum Tacettin'e haber vermiş. Oğlum Tacettin'in olay yerine gelmesiyle diğer polis memurları ona saldırmaya başladılar. Görebildiğim kadarıyla biber gazı kutusuyla vücudunun çeşitli yerlerine vurmaya başladılar. Oğlum yere düştü o sırada oğluma tekme ve yumrukla saldırmaya devam

DİYARBAKIR BAROSU İNSAN HAKLARI MERKEZİ

İŞKENCE ÖNLEME KOMİSYONU

ettiler. Ben ara girmeye çalıştığım sırada bana "A.. Koyayım gir içeri.." "Dağdan mı geldin?" diye hakaret ve küfürler ettiler.

Bu esnada mahalleli araya girmek istedi ancak onlara da küfrederek vurmaya başladılar. Oğlum Tacettin'i apar topar arabaya bindirip götürdüler. Biz de eve geldik fakat polisler halen mahallede bekliyorlardı. Şu an için halen belim ağrımaya devam ediyor. Bize şiddet uygulayan polislerden ve buna engel olmayan diğer polislerden şikâyetçiyim.

Polat ASLAN:

19 Kasım saat akşam 10 gibi evin penceresinden dışarı bakarken polislerin anneme bağırıldığını gördüm. Aşağı indim polislere; "Anneme neden vuruyorsunuz?" dedim. Bunu dememle birlikte 10'a yakın polis memuru beni aralarına alarak dövmeye başladı. Kafama belime yüzüme vurdular.

Bu esnada bana "piç,a.. Koyayım.." gibi küfürler ediyorlardı. Toplam 5-10 dakika boyunca beni dövdüler. Abimin gelmesiyle beraber beni binanın içine koyarak aynı kişiler abimi küfrederek dövmeye başladı. Ben onlar gidene kadar binanın içinde kaldım ancak aileme uyguladıkları şiddetin sesini duyabiliyordum.

Olayın üzerinden zaman geçtiği için vücudumda iz kalmadı ama olayın ertesi günü beni ve annemi polisler arayarak askeri hastaneye götürdüler. Burada darp edildiğimi beyan etmiştim. Bize bunu yaşatanlardan davacı ve şikâyetçiyim.

HEYETİN

GÖZLEMLERİ

İşkence ve kötü muameleye maruz kalan Mağdur/mahpus Tacettin Aslan'la görüşmede olaydan sonra aradan geçen zaman nedeniyle fiziksel bulguların bir kısmının kalmadığı ancak alnının sağ üst tarafında aldığı darbeden kaynaklı ekimoz sonrası renk değişimi (1 Lira çapında), kafasının sol üst tarafında hafif şişlik ve hassasiyetin hala mevcut olduğu gözlemlenmiştir.

Görüşme sırasında mağdur/mahpus Tacettin Aslan'ın ellerini ve parmaklarını birbirine sıkı bir şekilde geçirerek konuştuğu, sol ayağını oynattığı, sürekli başı eğik ve aşağıya doğru bakar şekilde konuştuğu, dalgın ve içe kapanık olduğu gözlemlenmiştir. Görüşme de mağdurun hala aşırı stresli ve gergin olduğu gözlemlenmiştir.

21. Kasım 2021 tarihinde sosyal medyada 'Sur'da polis şiddeti görüntülere yansıdı' başlıklı görüntüleri değerlendirildiğinde; sokak ve açık alanlarda ya da ev ve iş yeri gibi mekânlarda, yani resmi olmayan gözaltı yerlerinde ya da gözaltı dışındaki ortamlarda da kolluk güçlerinin, zor kullanma yetkisini aştıkları gözlemlenmektedir.

DİYARBAKIR BAROSU İNSAN HAKLARI MERKEZİ

İŞKENCE ÖNLEME KOMİSYONU

Gözaltına alınan Tacettin Aslan'ın adli tabibe götürülmeden Sur ilçesi Çarşı Karakolu'na götürüldüğü ve burada 2 saat işkence ve kötü muameleye maruz kaldığı daha sonra adli tabibe götürüldüğü ve yeniden aynı karakola getirildiği iddiasının karakol kameralarıyla tespitin mümkün olduğu görüşüne varılmıştır.

Diyarbakır 4. Sulh Ceza Hakimliği'nin 19.11. 2021 tarih 2021/802 sorgu no'lu tutanağının işkence iddiaları için yeterli görülmesi gerektiği halde re'sen işlem yapılmamasının işkence ve diğer kötü muamele uygulamalarına karşı görmezden gelme, toleranslı davranma olarak değerlendirilmiştir.

Adli ve idari makamların işkence ve kötü muamele iddiaları karşısında pasif davranışı; kolluk güçlerinin "aşırı ve orantısız güç kullanma müdahalesinin" yaygınlaşmasına neden olduğu kanaatine varılmıştır.

HEYETİN TESPİTLERİ

VE İLGİLİ YASAL DÜZENLEMELER

Heyetimizce yapılan tespitler neticesinde söz konusu olayda kolluk güçlerinin tüm eylem ve işlemlerinin keyfi, haksız ve hukuka aykırı olduğu kanaatine varılmıştır. Kolluk güçlerinin keyfiliklerinin ve kural dışılıklarının cezasız bırakılması için haksız ve hukuka aykırı olarak " Görevi yaptırmamak suçu'na ilişkin dava dosyası hazırlandığı görüş ve kanaatine varılmıştır.

'Sur'da polis şiddeti görüntülere yansıdı" başlıklı görüntülerden de anlaşıldığı üzere Aslan ailesi işkence ve kötü muameleye maruz bırakılmıştır.

Birleşmiş Milletler Genel Kurulu'nun 09.12.1975 tarihli "Herkesin İşkence ve Zalimane, İnsanlık Dışı veya Aşağılayıcı Muamele ve Cezalara Karşı Korunması Hakkında Bildiri"nin 1. maddesinde "işkence acımasız, insanlık dışı ve onur kırıcı muamele ya da cezanın kasıtlı ve en ağır biçimi" olarak tanımlanmıştır.

Birleşmiş Milletler İşkencenin Önlenmesine Dair Sözleşme m.1'ye göre; işkence " ..., cezalandırmak amacıyla, bilgi veya itiraf elde etmek için veya ayırım gözetim herhangi bir sebep dolayısıyla bir kamu görevlisinin veya bu sıfatla hareket eden bir başka şahsın teşviki veya rızası yahut onayıyla uygulanan fiziksel veya ruhsal ağır acı veya ızdırıp verici bir eylem ..' olarak nitelendirilmiştir.

AİHS madde 3 "Hiç kimse işkenceye, insanlık dışı ya da onur kırıcı ceza veya işlemlere tabi tutulamaz" demektedir.

DİYARBAKIR BAROSU İNSAN HAKLARI MERKEZİ

İŞKENCE ÖNLEME KOMİSYONU

5237 sayılı TCK'nun 94/1 maddesinde ise 'Bir kişiye karşı insan onuruyla bağdaşmayan ve bedensel veya ruhsal yönden acı çekmesine..., aşağılanmasına yol açacak davranışlar..' denilmektedir.

Ulusal ve uluslararası mevzuattaki tanımlar çerçevesinde değerlendirildiğinde Diyarbakır ili Sur İlçesi İskender Paşa Mahallesi Yalibahçe Sokak'ta Aslan ailesine yönelik eylem işkence ve diğer kötü muamele olduğu açıktır.

Bilindiği üzere işkence suçu ile hak ve özgürlüklerin temeli ve birey için en kutsal değer olan insan onuru yok edilmektedir. AİHM'nin de birçok kararında ifade edildiği gibi işkence yasağı, demokratik toplumun temel değerleri ile ilgili bir düzenlemedir (B.N.2013/293, §93). (AİHM), Sözleşme'nin 3. maddesi ile ilgili içtihadında insan haysiyetiyle bağdaşmayan muamele yasağının demokratik toplumların en temel değeri olduğunu vurgulamış; terörizmle ya da organize suçla mücadele gibi en zor şartlarda dahi Sözleşme'nin işkence görenlerin davranışlarından bağımsız olarak işkence, insanlık dışı ya da onur kırıcı ceza veya işlemlerden men ettiğini belirtmiştir.

Ulusal ve uluslararası normlarda işkencenin suç olarak tanımlanmasını ve cezai müeyyideler uygulanması gerektiği hükme bağlanmıştır. Söz konusu mevzuat hükümleri şu şekildedir:

İşkence ve Diğer Zalimane, İnsanlık Dışı ya da Aşağılayıcı Muamele veya Cezaya Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesinin 1. Maddesi şu şekildedir:

–“..şüphe edilen bir fiil sebebiyle, cezalandırmak amacıyla bilgi veya itiraf elde etmek için veya ayırım gözetken herhangi bir sebep dolayısıyla bir kamu görevlisinin veya bu sıfatla hareket eden bir başka şahsın teşviki veya rızası veya muvafakatiyle uygulanan fiziki veya manevi ağır acı veya ızdırıp veren bir fiil anlamına gelir. Bu yalnızca yasal müeyyidelerin uygulanmasından doğan, tabiatında olan veya arızî olarak husule gelen acı ve ızdırabı içermez.

Bu madde, konu hakkında daha geniş uygulama hükümleri ihtiva eden herhangi uluslararası bir belge veya millî mevzuata hâlel getirmez”

İşkence ve Diğer Zalimane, İnsanlık Dışı ya da Aşağılayıcı Muamele veya Cezaya Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesinin 4. Maddesi şu şekildedir:

“Her Taraf Devlet, tüm işkence eylemlerinin kendi ceza kanununa göre suç olmasını sağlayacaktır. Aynı şekilde, işkence yapmaya teşebbüs ve işkenceye iştirak veya suç ortaklığı yapan şahsın fiili suç sayılacaktır.

Her Taraf Devlet, fiilleri ağırlıklarını dikkate alarak uygun müeyyidelerle cezalandıracaktır.”

AİHS'nin 3. Maddesi şu şekildedir: *“Hiç kimse işkenceye veya insanlık dışı ya da aşağılayıcı muamele veya cezaya tabi tutulamaz.”*

DİYARBAKIR BAROSU İNSAN HAKLARI MERKEZİ
İŞKENCE ÖNLEME KOMİSYONU

- Anayasanın işkence yasağını düzenleyen 17/3. Maddesi şu şekildedir: “Kimseye işkence ve eziyet yapılamaz; kimse insan haysiyetiyle bağdaşmayan bir cezaya veya muameleye tabi tutulamaz.”

Türk Ceza Kanunun İşkence suçu başlıklı 94. Maddesi şu şekildedir:

“(1) Bir kişiye karşı insan onuruyla bağdaşmayan ve bedensel veya ruhsal yönden acı çekmesine, algılama veya irade yeteneğinin etkilenmesine, aşağılanması yol açacak davranışları gerçekleştiren kamu görevlisi hakkında üç yıldan on iki yıla kadar hapis cezasına hükmolunur.

(4) Bu suçun işlenişine iştirak eden diğer kişiler de kamu görevlisi gibi cezalandırılır.

(5) Bu suçun ihmali davranışla işlenmesi halinde, verilecek cezada bu nedenle indirim yapılmaz.

(6) (Ek: 11/4/2013-6459/9 md.) Bu suçtan dolayı zamanaşımı işlemez.”

İşkence ve kötü muamele gören Aslan ailesi ayrıca, kolluk güçleri tarafından tehdit ve hakaretlere maruz bırakılmıştır. 5237 Sayılı TCK’da düzenlenen tehdit ve hakaret başlıklı suçları şu şekildedir:

“Tehdit Madde 106-

(1) Bir başkasını, kendisinin veya yakınının hayatına, vücut veya cinsel dokunulmazlığına yönelik bir saldırı gerçekleştireceğinden bahisle tehdit eden kişi, altı aydan iki yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır. Malvarlığı itibarıyla büyük bir zarara uğratacağından veya sair bir kötülük edeceğinden bahisle tehditte ise, mağdurun şikâyeti üzerine, altı aya kadar hapis veya adli para cezasına hükmolunur.

(2) Tehdidin;

a) Silahla,

c) Birden fazla kişi tarafından birlikte,

...fail hakkında iki yıldan beş yıla kadar hapis cezasına hükmolunur.

Hakaret Madde 125-

• Bir kimseye onur, şeref ve saygınlığını rencide edebilecek nitelikte somut bir fiil veya olgu isnat eden (...) (1) veya sövmek suretiyle bir kimsenin onur, şeref ve saygınlığına saldıran kişi, üç aydan iki yıla kadar hapis veya adli para cezası ile cezalandırılır. Mağdurun gıyabında hakaretin cezalandırılabilmesi için fiilin en az üç kişiyle ihtilat ederek işlenmesi gerekir.

DİYARBAKIR BAROSU İNSAN HAKLARI MERKEZİ
İŞKENCE ÖNLEME KOMİSYONU

(2) Fiilin, mağduru muhatap alan sesli, yazılı veya görüntülü bir iletiyle işlenmesi halinde, yukarıdaki fıkrada belirtilen cezaya hükmolunur. “

(3) Hakaret suçunun;

a) Kamu görevlisine karşı görevinden dolayı,

b) Dini, siyasi, sosyal, felsefi inanç, düşünce ve kanaatlerini açıklamasından, değiştirmesinden, yaymaya çalışmasından, mensup olduğu dinin emir ve yasaklarına uygun davranmasından dolayı,

(4) (Değişik: 29/6/2005 – 5377/15 md.) Hakaretin alenen işlenmesi halinde ceza altıda biri oranında artırılır.

Yukarıdaki tespitler ve yasal düzenlemeler gözetilerek ilgili kolluk görevlileri hakkında derhal soruşturma başlatılmalı, uluslararası standartlara uygun soruşturma ve kovuşturma yürütülmelidir.

SONUÇ VE ÖNERİLER

- İstanbul Protokolü ve taraf olunan sözleşmelerin ilkelerine dayalı olarak Aslan ailesinin maruz kaldığı işkenceye ve kötü muameleye ilişkin iddiaların hızlı, etkin, tarafsız bir şekilde soruşturulması, bağımsız heyetlerce araştırılması, adli yargılama süreçlerinin her aşamasının uluslararası etik ve hukuk kurallarına uygun olarak yapılması gerekmektedir.
- Türkiye'nin de altına imza attığı uluslararası sözleşme ve belgelerde yer alan “telafi/zararın karşılanması” haklarının gereklerine uygun olarak Aslan ailesinin maruz bırakıldığı işkence ve diğer kötü muamele iddialarının tüm boyutlarıyla ele alınması ve gereğinin yapılması devletin görevidir. Aslan ailesinin maruz bırakıldığı işkence iddialarının tespiti durumunda “telafi/zararın karşılanması” hakkı; “etkili bir hukuk yolu” ve “onarım” kavramlarını kapsamında değerlendirilmeli ve gereği yapılmalıdır.
- İşkence, kötü muamele, hakaret, tehdit suçlarının işlenmiş olması ihtimaline binaen re'sen soruşturma başlatılmalıdır. Maddi gerçeğin ortaya çıkarılması ve faillerin tespiti açısından etkin bir adli soruşturma yürütülmelidir. Bu çerçevede işkence görenin/görgü tanıklarının beyanları alınmalı, sosyal medya görüntüleri, çarşı karakolu kameraları, mobesa kamera kayıtları, hastane kamera kayıtları istenmeli ve çözümleri yapılarak araştırılmalı; delillerin toplanması ve olası delillerin karartma eylemlerinin önüne geçilmelidir.

DİYARBAKIR BAROSU İNSAN HAKLARI MERKEZİ
İŞKENCE ÖNLEME KOMİSYONU

- Sözleşmeler ve yasa maddeleri göz önüne alınarak işkence gören Aslan ailesinin maruz bırakıldığı işkence ve diğer kötü muamelenin tespitine dönük psikolojik rapor alınmalıdır.
- Kamera kayıtları, görev listesi, işkence görenin/görgü tanıklarının anlatımları gözetilerek olayla ilgili kolluk görevlilerinin tespit ve teşhis işlemleri yapılmalı; tespit edilen şüpheliler, soruşturma tamamlanıncaya kadar açığa alınmalıdır.
- Olayda yer alan kolluk görevlileri hakkında ivedilikle etkin ve şeffaf bir adli ve idari soruşturma yapılmalı, soruşturma sonucu bütün detaylarıyla kamuoyuyla paylaşılmalıdır.
- Adli ve idari makamlar; aşırı ve orantısız güç kullanarak müdahalede bulunan kolluk güçlerini koruma politikasını terk etmeli, cezasızlık politikasından vazgeçmelidir.
- Yargı ve idari merciler; ulusal ve Türkiye'nin taraf olduğu uluslararası yükümlüklere tam ve eksiksiz olarak uyulmalı, belirtilen hususlara riayet etmelidir.

DİYARBAKIR BAROSU
İNSAN HAKLARI KOMİSYONU
İŞKENCE ÖNLEME KOMİSYONU

ARALIK 2021